

Сурен Мікаелян,
к.е.н., доцент, докторант кафедри
міжнародного обліку і аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ДЕТЕРМІНАНТ РОСТУ РИНКУ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В СВІТІ

У міжнародній практиці накопичений значний досвід побудови індикаторів високотехнологічності виробництв та інноваційного розвитку країн. Велику увагу, яку приділяють зарубіжними дослідниками даного питання, пов'язана з тим, що рівень інноваційного розвитку території визначає конкурентоспроможність її економіки в глобальному просторі.

Благополуччя інституціональних умов в інноваційній сфері можна простежити через показники Європейського інноваційного табло (European Innovation Scoreboard (EIS)) [1], які використовуються для порівняння та оцінки 27 європейських країн, членів ЄС й інших країн, таких як Хорватія, Туреччина, Ісландія, Норвегія, Швейцарія, США та Японії. З 2006 р при порівняннях стали враховуватися показники інновацій країн СНД.

Індикатори постійно трансформуються і якщо в 2006 р. усі параметри розвитку НІС були розділені на індикатори «входу» і індикатори «виходу», то з 2008 р. параметри НІС стали розглядати через призму трьох блоків: можливостей НІС (Enablers), діяльності фірм (Firm activities) і результатів — «виходів» (Outputs), що характеризують віддачу від потенціалу національних інноваційних систем.

У групу, яка описує можливості, увійшли показники людських ресурсів, а також фінансова підтримка інноваційного сектора.

У блок, що охоплює характеристики діяльності фірм, увійшли: показники інвестиційної діяльності фірм; показники взаємодії та підприємництва; інтелектуальні активи.

Третій блок включає дві підгрупи показників: показники інноваційної активності малих і середніх компаній, а також показники, що оцінюють ефективність їх діяльності.

Дані індикатори зводяться у єдиний Підсумковий інноваційний індекс, на підставі якого і робляться міжнародні зіставлення.

Ґрунтуючись на індикаторі EIS країни розділені на такі групи:

1. Інноваційні лідери включають Данію, Фінляндію, Німеччину, Ізраїль, Японію, Швецію, Швейцарію, Великобританію та США.

2. Інноваційні послідовники включають Австрію, Бельгію, Канаду, Францію, Ісландію, Ірландію, Люксембург і Нідерланди.

3. Помірні інноватори включають Австралію, Кіпр, Чехію, Росію, Естонію, Італію, Норвегію, Словенію і Іспанію.

4. Наздоганяючої країни включають Болгарію, Хорватію, Грецію, Угорщину, Латвію, Литву, Мальту, Польщу, Португалію, Румунію та Словаччину. Показники Туреччини лежать нижче всіх інших країн.

Узагальнюючи показники Підсумкового інноваційного індексу (EIS), слід зазначити, що Швеція підтверджує своє інноваційне лідерство в ЄС утретє поспіль. За нею йдуть Німеччина поряд з Данією. Фінляндія закриває групу з найінноваційніших держав-членів.

Ключовою особливістю індикаторів EIS для країн СНД є незбалансований характер досягнень цих країн в інноваційну діяльність. Країни СНД мають дуже високий рейтинг у частці населення з триступінчатим освітою (на 50 % вище середнього значення) і в частці зайнятості в середньо- і високотехнологічному виробництві (33 % вище середнього значення).

Проведений аналіз відбив низькі показники країн СНД у високотехнологічній активності, що показується індикаторами інтелектуальної власності, де країни СНД мають від 1 % до 6 % від середнього рівня. Низькі показники в частці інноваційних малих і середніх компаній (5 % від середнього значення) і в рівні розповсюдження широкосмугового зв'язку (8 %), слабка фінансова підтримка для інновацій, тому що частка венчурного капіталу в ВВП становить лише 11 %.

Крім того, інноваційна політика по відношенню до підприємств розвинена недостатньо, що демонструється дуже низьким значенням частки малих і середніх компаній, одержавши державне фінансування для інновацій, яка в середньому становить 6 %.

Частково, висока незбалансованість показників країн СНД пояснюється тим, що EIS вимірює високотехнологічну активність через патенти, тоді як країни СНД є наздоганяють країнами, чий економічний ріст ґрунтується не на високотехнологічній активності, а на імпорті технологій та їх дифузії.

З метою підвищення рейтингу країн СНД (у тому числі й України) необхідно задіяти систему дієвих важелів і стимулів до впровадження нових технологій і створенню власних технологічних інновацій господарюючими суб'єктами; вдосконалити умови для впровадження НДДКР у всіх сферах економічної діяльності та реалізації ланцюжка від науки до виробництва, а також стиму-

лювати систему ресурсного забезпечення, що включає власні та залучені інвестиції компаній, пряме державне фінансування і непряму підтримку шляхом надання податкових і митних пільг.

Список використаної літератури

1. Innovation Union Scoreboard 2013 // http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/files/ius-2013_en.pdf

УДК 330.46

Александр Папаика,
д.э.н., профессор,
Президент Федерации профессиональных
бухгалтеров и аудиторов Украины ,
Алексей Савченко,
аспирант Донецкого национального университета
экономики и торговли
имени Михаила Туган-Барановского

ОСОБЕННОСТИ АНАЛИЗА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ КОРПОРАЦИЙ

В статье исследованы особенности анализа устойчивого развития корпораций, его информационного анализа, сформулированы основные методы бизнес-анализа относительно информационного обеспечения устойчивости работы корпораций.

Основными отличительными особенностями устойчивого развития корпораций предлагается считать сбалансированность экономических, экологических и социальных факторов. При этом основными направлениями устойчивого развития корпораций являются: эффективное использование ресурсов; ускорение оборачиваемости активов; повышение рентабельности вложенного капитала и основной деятельности; постоянный рост финансовой устойчивости, а также повышение эффективности управления производственными процессами, материально-техническим обеспечением производства и сбытом готовой продукции, внедрением передовых технологий организации труда и способов организации производства.

По мнению отдельных ученых корпорации, экономика которых зависит от социальных и экологических факторов, следуют концепции устойчивого развития, что в свою очередь требует со-